

Asia: VN/952/2021

HE-luonnos vakausmaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Finanssivalvonnalta lausuntoa HE-luonnoksesta vakausmaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Lausuttavana olevassa asiassa on kyse pankkiunionin yhteiseen kriisinratkaisuun liittyvästä elementistä. Tavoitteena on aikaistaa kriisinratkaisurahaston yhteisvastuuta siten, että yhteinen varautumisjärjestely otettaisiin käyttöön vuoden 2022 alusta eli kaksi vuotta ennen alkuperäisen vuonna 2016 alkaneen kahdeksan vuoden siirtymäkauden päättymistä. Periaatteellinen sopu ehdollisesta aikaistamisesta on saavutettu joulukuun 2018 eurohuippukokouksessa ja euroryhmä on tehnyt asiasta poliittisen päätöksen 30. marraskuuta 2020. HE-luonnoksen mukaan Suomi on hyväksynyt varautumisjärjestelyn aikaistetun käyttöönoton ja vakausmaksuja koskevan sopimuksen muuttamisen poliittisen kokonaisharkinnan pohjalta riskien vähenemisarvion ja varautumisjärjestelyn aikaistettua käyttöönottoa koskevan valtioneuvoston selvityksen käsittelyn yhteydessä (E 138/2020 vp).

Finanssivalvonta on tuonut esiin eri yhteyksissä ja nyt käsiteltävänä olevan asian aiemmissa lausunnoissa pankkiunionin loppuunsaattamisen ja kriisinratkaisurahaston voimaansaattamisen tärkeyttä. Se edistäisi pankkiunionimaiden ja siten myös Suomen finanssisektorin vakautta. Aikaistamisen tuomien riskien (ns. kaksivaiheisesti porrastettu jälkikäteen suoritettaviin vakausmaksuihin turvautuminen) rajoittamisen ytimessä on huolehtia sijoittajanvastuun toteutumisesta (ns. bail-in -periaate). Kriisinratkaisurahaston käytön ehtona on 8% pankin taseen loppusummasta vastaava sijoittajanvastuu. Esimerkiksi 1000 mrd. euron taseen omaavan pankin osalta tämä tarkoittaisi 80 mrd. euroa.

Koronapandemia heikensi merkittävästi ja laaja-alaisesti talouden tilaa ja näkymiä vuoden 2020 alkupuolelta lähtien. Koronan vaikutukset pankkiunionimaiden pankkien riskeihin riippuvat maiden ja niiden pankkien lähtötilanteesta sekä siitä, kuinka vaikeaksi koronakriisi kussakin maassa muodostuu.

Talouden toimintaympäristö on edelleen hauras. Maa- ja pankkikohtaiset erot ovat yhä suuria. Aiemmista kriiseistä poiketen sääntelyuudistukset ovat vaatineet pankkeja kirjaamaan luottotappiovarauksia aiempaa etupainotteisemmin. Näihin mallipohjaisiin ja harkinnanvaraisiin arvioihin perustuviin luotto-tappiovarauksiin liittyy kuitenkin merkittävää epävarmuutta. Vaikka taloudet elpyisivät nyt laajalti ennustetulla tavalla, koronapandemian aiheuttamien luottotappioiden lopullinen mittakaava tulee esiin niin Suomessa kuin muissakin maissa vasta viiveellä.

Finanssivalvonta korostaa, että koronapandemiankin oloissa vastuu asianmukaisesta riskienhallinnasta on pankeilla itsellään. Finanssikriisin jälkeen merkittävästi kiristyneet vakavaraisuussäädökset luovat aiempaa vankemman pohjan pankkien tappionsietokyvylle. Valvontatyössä puolestaan korostuu tehokkuus ja ennakoivuus. Suurten eurooppalaisten pankkien osalta pankkiunioni on yhdenmukaistanut valvontakäytäntöjä.

FINANSSIVALVONTA

Samu Kurri

Sampo Alhonsuo

Osastopäällikkö

Pääanalyttikko

Kurri Samu

Finanssivalvonta - Osastopäällikkö, Digitalisaatio ja analyysi